

## ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

**Esas Sayısı : 2013/75**  
**Karar Sayısı : 2013/83**  
**Karar Günü : 4.7.2013**  
**R.G. Tarih-Sayı: Tebliğ edildi.**

**İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN :** Kayseri 5. Aile Mahkemesi

**İTİRAZIN KONUSU :** 22.11.2001 günlü, 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu'nun 303. maddesinin;

1- Birinci fıkrasının '*Ananın dava hakkı, doğumdan başlayarak bir yıl geçmekle düşer.*' biçimindeki ikinci cümlesinin,

2- İkinci fıkrasının,

Anayasa'nın 2., 5., 10., 13., 17., 36., 40. ve 41. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine karar verilmesi istemidir.

### I- OLAY

Davacılar vekili tarafından açılan babalık davasında, itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptalleri için başvurmuştur.

### II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALI

22.11.2001 günlü, 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu'nun itiraz konusu kuralları da içeren 303. maddesi şöyledir:

#### ***'III. Hak düşürücü süreler***

***Madde 303- Babalık davası, çocuğun doğumundan önce veya sonra açılabilir. Ananın dava hakkı, doğumdan başlayarak bir yıl geçmekle düşer.***

***Çocuğa doğumdan sonra kayyım atanmışsa, çocuk hakkında bir yıllık süre, atamanın kayyımına tebliği tarihinde; hiç kayyım atanmamışsa çocuğun ergin olduğu tarihte işlemeye başlar.(Anayasa Mahkemesi'nin 27/10/2011 tarihli ve E.: 2010/71, K.: 2011/143 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.)***

*Çocuk ile başka bir erkek arasında soybağı ilişkisi varsa, bir yıllık süre bu ilişkinin ortadan kalktığı tarihte işlemeye başlar.*

*Bir yıllık süre geçtikten sonra gecikmeyi haklı kılan sebepler varsa, sebebin ortadan kalkmasından başlayarak bir ay içinde dava açılabilir.'*

### III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, Raportör Ayşegül ATALAY tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu, itiraz konusu yasa kuralları, dayanan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesine göre, mahkemeler bakmakta oldukları davalarda uygulayacakları kanun ya da kanun hükmünde kararname kurallarını Anayasa'ya aykırı görürler veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırlarsa, o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralların da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa kuralları ise, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

Bakılmakta olan dava, ergin çocuklar tarafından açılan babalık davasıdır. İtiraz konusu kurallardan 4721 sayılı Kanun'un 303. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ise ananın dava açma süresini düzenlemektedir. Bu nedenle, söz konusu kural bakılmakta olan davada uygulanacak kural değildir.

Öte yandan, itiraz konusu diğer kural hakkında ise Anayasa Mahkemesinin 27.10.2011 günlü, E.2010/71, K.2011/143 sayılı kararıyla, 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu'nun 303. maddesinin ikinci fıkrasının iptaline ve iptal hükmünün kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir. Söz konusu karar, 7.2.2012 günlü, 28197 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Böylece, itiraz konusu kural 7.2.2013 tarihi itibarıyla yürürlükten kalkmış bulunmaktadır. Bakılmakta olan dava ise itiraz konusu kural yürürlükte iken, 5.10.2012 tarihinde açılmıştır. Ancak, itiraz konusu kural usule ilişkin olup, bu kuralla ilgili değişikliklerin de kamu düzeniyle ilgili olması sebebiyle yürürlüğe girmelerinin ardından taraf iradelerinden bağımsız olarak derhal uygulanması gerekmektedir. Dolayısıyla, itiraz konusu 4721 sayılı Kanun'un 303. maddesinin yürürlükten kalkan ikinci fıkrası da bakılmakta olan davada uygulanacak kural değildir.

Açıklanan nedenlerle başvurunun, Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

### IV- SONUÇ

22.11.2001 günlü, 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu'nun 303. maddesinin;

A- Birinci fıkrasının '*Ananın dava hakkı, doğumdan başlayarak bir yıl geçmekle düşer.*' biçimindeki ikinci cümlesinin,

B- İkinci fıkrasının,

itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu fıkraya ve cümleye ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 4.7.2013 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Haşim KILIÇ

Başkanvekili

Serruh KALELİ

Başkanvekili

Alparslan ALTAN

Üye

Mehmet ERTEN

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

**Esas Sayısı : 2013/75**  
**Karar Sayısı : 2013/83**

Üye

Zühtü ARSLAN

Üye

M. Emin KUZ